

ГІМНАЗІЯ №12
ШЕПТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Гімназії №12
від 29.10.2025 № 138

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ГІМНАЗІЇ №12

29.10.2025

м. Шептицький

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
№ 3 від 29.10.2025

Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Гімназії №12

1. Загальна частина

1. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Гімназії №12 Шептицької міської ради Львівської області (далі -Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який визначає систему та механізми забезпечення академічної доброчесності у Гімназії №12, спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

Положення про академічну доброчесність є основним документом, на підставі якого здійснюється вся робота із формування та дотримання відповідних норм. До його розроблення долучаються представники всіх груп учасників освітнього процесу.

2. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст.42 Закону України «Про освіту»).

3. Академічна доброчесність має принципове значення для формування поваги до закону, доброчесної поведінки стосовно результатів чужої інтелектуальної праці, справедливого оцінювання навчальних досягнень учнів. Положення оприлюднюються, постійно знаходяться у відкритому доступі (на сайті Гімназії №12), щоб кожен охочий міг без перешкод з ним ознайомитися чи застосувати у конкретній ситуації. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням. Положення доводиться до батьківської громади на класних батьківських зборах.

2.Правові та етичні принципи академічної доброчесності

4. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», законів України «Про освіту» (ст.42), «Про загальну середню освіту» (ст.43), «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту Гімназії №12, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України, відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Гімназії №12.

5. Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності. Директор та педагогічні працівники забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетенції.

6. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

7. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Академічна доброчесність передбачає посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Правила цитування, норми використання чужої інтелектуальної праці є обов'язковими під час здійснення будь-яких видів освітньої діяльності.

9. Академічна доброчесність є невід'ємною складовою забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, а дотримання принципів академічної доброчесності під час освітнього процесу впливає не лише на якість шкільної освіти, а й на формування в учнів таких важливих цінностей, як чесність, довіра, справедливість, взаємоповага, відповідальність.

3.Перелік можливих порушень академічної доброчесності

10.Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільги будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними оцінювання (підсумкового, контрольного, семестрового та річного), державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження;
- використання учнем під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів;
- проходження процедури оцінювання результатів навчання замість інших осіб;
- надання недостовірної інформації про результати власної навчальної діяльності;
- необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації.

4. Інформаційні заходи із формування академічної доброчесності та запобігання фактам її порушення

11. Педагогічні працівники для реалізації політики академічної доброчесності та запобігання фактам її порушення повинні:

- неухильно дотримуватись норм академічної доброчесності і власним прикладом демонструвати важливість дотримання норм академічної доброчесності у педагогічній діяльності;
- інформувати учнів про необхідність дотримання норм академічної доброчесності (це має відбуватись наскрізно: під час проведення навчальних занять, у позаурочних заходах, за допомогою наочної інформації);
- інформувати батьків про необхідність дотримання норм академічної доброчесності;
- спрямовувати зміст завдань під час проведення навчальних занять на творчу та аналітичну роботу учнів;
- розробляти такі завдання, які спонукають учнів критично мислити;
- практикувати в освітньому процесі написання тематичних творчих роздумів замість рефератів із скопійованою інформацією з інших джерел;
- застосовувати компетентнісний підхід у навчанні; мінімізувати завдання на перевірку знань; використовувати відкриті питання, щоб перевірити рівень володіння навичками, а не знання;
- виховувати в учнях необхідність дотримуватись принципів академічної

доброчесности власним прикладом;

- бути неупередженими при оцінюванні навчальних досягнень учнів (на підставі чітких критеріїв);

- дбати про відсутність протекціонізму та шахрайства при проведенні олімпіад, конкурсів;

- дотримуватися норм законодавства України про авторське право і суміжні права; дотримуватися правил посилання на джерела інформації, яка використовується; бути чесними і ретельними в інноваційній та дослідно-експериментальній роботі;

- здійснювати просвітницьку роботу з учнями та їхніми батьками щодо дотримання академічної доброчесности;

- навчати учнів при використанні інформаційних джерел робити необхідні посилання та вказувати автора;

- розробляти завдання, які унеможливають списування; створювати умови, які унеможливають списування; оприлюднювати чіткі критерії оцінювання; практикувати формувальне оцінювання; налагоджувати партнерські взаємини між учителями і учнями.

12. Керівництво закладу освіти періодично моніторить стан дотримання норм академічної доброчесности у закладі освіти. Це можна робити шляхом вивчення публікацій педагогічних працівників, опитувань педагогічних працівників і учнів, спостережень за проведенням навчальних занять. Отриману в результаті моніторингу інформацію можна розглядати на засіданні педагогічної, методичної рад тощо та використати у само оцінюванні якості освітньої діяльності та якості освіти у закладі. Заходи, які спрямовані на забезпечення академічної доброчесности та контроль за дотриманням – включаються до планування.

13. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої та професійної діяльності дотримуються академічної доброчесности, норм даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимі порушення академічної доброчесности (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування тощо).

У питанні академічної доброчесности серед учнів та їхніх батьків проводиться системна роз'яснювальна робота. Вони мають усвідомити, наскільки важливе дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесности та шкідливість її порушення для всього суспільства і держави

5.Порядок реагування на можливіфактипорушенняакадемічноїдоброчесности та можливівидивідповідальностиза ціпорушення

14. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальности згідно з вимогами чинного законодавства України.

Педагогічні працівники, стосовно яких встановлено факт порушення академічної доброчесности:

- не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань;
- не можуть бути допущені до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії аб оприсвоєння педагогічного звання;
- не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року;
- можуть бути позбавлені педагогічного звання, кваліфікаційної категорії.

15. Факт порушення академічної доброчесности враховується під час вирішення питання про притягнення педагогічного працівника до дисциплінарної відповідальности.

16. За порушення академічної доброчесности до учня може бути застосовано такі види академічно ївідповідальности:

- зауваження;
- повторне проходження поточного, контрольного, підсумкового оцінювання;
- повторне проходження державної підсумкової атестації;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесности призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

17. Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесности та визначення виду академічної відповідальности приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника.

18. Рішення про академічн увідповідальність учнів (анулювання роботи, повторне проходження оцінювання, тощо) приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесности, або педагогічна рада закладу освіти.

19. Рішення про позбавлення учня призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах, отриманих із порушеннями академічної доброчесності, приймає орган (посадова особа), який їх надав (присвоїв) у порядку, визначеному законодавством.

20. Види академічної відповідальності, що можуть бути застосовані до учнів та педагогічних працівників, повинні бути співмірними із вчиненими порушеннями. За одне порушення може бути застосовано лише один із видів академічної відповідальності.

21. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

22. Факт порушення/непорушення педагогічним працівником академічної доброчесності вивчає та встановлює комісія з питань академічної доброчесності у складі: директора закладу освіти або його заступника (голова комісії), голови ПК, керівника відповідного шкільного методичного об'єднання вчителів або іншого педагога відповідної спеціальності. Комісія створюється наказом директора закладу освіти, упродовж одного місяця збирає та аналізує факти, докази, пояснення свідків порушення/непорушення академічної доброчесності, готує проект рішення щодо притягнення/непритягнення до академічної відповідальності педагогічного працівника. Педагогічний працівник має право брати участь у роботі комісії, ознайомлюватися з матеріалами роботи комісії, надавати пояснення. Комісія має право залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності комісія надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності для розгляду на засіданні педагогічної ради. Організаційною формою роботи комісії є засідання. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні комісії. Робота комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписує голова комісії та секретар.

23. У випадку оскарження учнем (його батьками чи законними

представниками) рішення педагогічного працівника щодо академічної відповідальності учня створюється комісія з питань академічної доброчесності у складі: директора закладу освіти або його заступника (голова комісії), голови ПК, керівника відповідного шкільного методичного об'єднання вчителів або педагога відповідної спеціальності, класного керівника учня, представника шкільного учнівського самоврядування. Комісія створюється наказом директора закладу освіти, відповідно до заяви одного з батьків учня чи його законного представника. Учень та його батьки (законні представники) мають право брати участь у роботі комісії, ознайомлюватися з матеріалами роботи комісії, надавати пояснення. Комісія упродовж одного місяця збирає та аналізує факти, докази, пояснення свідків порушення/непорушення учнем академічної доброчесності, готує рішення щодо притягнення/непритягнення до академічної відповідальності учня (форми академічної відповідальності: наприклад, анулювання роботи, повторне проходження оцінювання, тощо), яке затверджується наказом директора освітнього закладу. Комісія має право залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності. Організаційною формою роботи комісії є засідання. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні комісії. Робота комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписує голова комісії та секретар.

24. Види академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма Відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	Самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні заміри знань; - лабораторні та практичні роботи; - індивідуальні завдання;	Попередження. Анулювання оцінювання. Повторне письмове проходження оцінювання (термін до 1 тижня)	Учителі-предметними. Комісія з академічної доброчесності
		- ДПА;	Попередження. Анулювання оцінювання. Повторне проходження атестації	Атестаційна комісія. Комісія з питань академічної доброчесності.

Хабарництво		-І етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Попередження. Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
	Учасники освітнього процесу	Надання або отримання учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання чи отримання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.	Комісія з питань академічної доброчесности. Залежно від об'єму,може призначатися судом І інстанції	Комісія з питань академічної доброчесности. Залежно від об'єму,може призначатися судом І інстанції.
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання: -усні відповіді; -домашні роботи; -контрольні роботи; -лабораторні та практичні роботи; -ДПА; -тематичне, річне оцінювання; - моніторинги; -контрольні заміри знань; -олімпіадні та конкурсні роботи.	Попередження. Педагогічному працівникові рекомендується опрацювати Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Фактисистематичних порушень враховуються при встановленні/підтвердженні кваліфікаційної категорії , присвоєнні/підтвердженні педагогічнихзвань.	Адміністрація закладу, атестаційнікомісії усіх рівнів Комісія з питань академічної доброчесности.
Обман: Фальсифікація	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: -методичні рекомендації; -навчальний посібник; -навчально-методичний посібник; -наочний посібник; -практичний посібник; -навчальний наочний посібник; -збірка; -методична збірка; -методичний вісник; -стаття; -методична розробка.	У випадку встановлення таких порушень : А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація науковихдосліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови у присвоєнні або позбавлені раніше присвоєного	Педагогічна та методична ради закладу освіти, атестаційні комісії. Комісія з питань академічної доброчесности.
Фабрикація				
Плагіат				

			педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; Б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності. Фактисистематичних порушень враховуються при встановленні/підтвердженні кваліфікаційної категорії, присвоєнні/підтвердженні педагогічних звань.	
--	--	--	--	--

6. Прикінцеві положення

25. Положення ухвалюється педагогічною радою більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.

26. Учасники освітнього процесу повинні знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки та не звільняє від академічної відповідальності. Заклад освіти забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

27. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради закладу освіти та вводяться в дію наказом директора закладу освіти.